Utbildningsutskottets betänkande 1986/87:5

om vissa skolorganisatoriska frågor m. m.

UbU
1986/87:5

Motionerna

1985/86:Ub204 av Barbro Sandberg (fp) och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående ärende att införa ämnet datalära i skolförordningen.

1985/86:Ub205 av Barbro Sandberg (fp) och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående ändring i skolförordningen.

1985/86:Ub213 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om elevs möjlighet att få delta i grannkommuns tillvalskurs,

6. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om försöksverksamhet med skolkonferensen som beslutande organ,

7. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att eleverna vid resp. skola själva får avgöra vem som skall representera dem i skolkonferensen,

8. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande elevernas arbetsmiljö.

1985/86:Ub228 av Rune Evensson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av reglerna för tillsättande av lärartjänster.

1985/86:Ub229 av Birgitta Rydle m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att alla elever skall ha rätt att genom kompletterande studier förbättra sina betyg och få tillgodoräkna sig dessa betyg i merithänseende.

1985/86:Ub240 av Börje Nilsson (s) och Birthe Sörestedt (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en kampanj mot mobbning i skolan.

1985/86:Ub279 av Gunnel Liljegren (m) och Elisabeth Fleetwood (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att länsskolnämnderna och skolöverstyrelsen skall ta ansvar för att lärarförordnanden sker enligt skolförordningen.

1 *Riksdagen 1986/87. 14 saml. Nr 5*

1985/86:Ub280 av Berit Bölander (s) och Anita Modin (s) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till ändring av skolförordningen som innebär att intagningsnämnderna åläggs att samråda med berörda yrkesråd på sätt som redovisats i motionen,

2. att riksdagen beslutar om ändring i skollagen så att intagningsnämndens beslut kan överklagas till länsskolnämnden.

1985/86:Ub294 av Lars De Geer (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändrad läroplan för grundskolan så att blockbetygen avskaffas och ersätts av individuella betyg i varje ämne.

1985/86:Ub296 av Kenth Skårvik (fp) och Barbro Sandberg (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående mobbning.

1985/86:Ub822 av Barbro Sandberg (fp) och Charlotte Branting (fp) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i lärarutbildningen att det blir möjligt att kombinera handels- och kontorsyrkesämnen med andra ämnen,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring att "tvåämnestjänster" inrättas inom handels- och kontorsyrkesområdet.

Utskottet

I detta betänkande behandlar utskottet ett antal motioner vilka väckts under allmänna motionstiden under riksmötet 1985/86 och som tar upp vissa skolorganisatoriska frågor m. m.

Tjänstefrågor

Skolförfattningsutredningen (U 1979:12) har år 1986 lagt fram sitt slutbetänkande (SOU 1986:10–11) "Enklare skolförfattningar". Det innehåller bl. a. tre författningsförslag, nämligen en personalförordning, en grundskoleförordning och en gymnasieskolförordning. Utredningen har strävat efter att uppnå så enkla och lättfattliga regler som möjligt. Antalet paragrafer i den nuvarande skolförordningen har minskats till en tredjedel i det nya förslaget. Betänkandet har remissbehandlats. Remisstiden utgick den 15 september 1986.

I motion 1985/86:Ub279 (m) hävdas att ett stort antal förordnanden på tjänst som lärare på främst grundskolans högstadium utfärdas i strid mot gällande regler om ämneskombinationer och om behörighet för undervisning i ämnena. I motionen begärs att skolöverstyrelsen (SÖ) och länsskolnämnderna skall vidta åtgärder i syfte att åstadkomma att personer med ämneskunskaper och adekvat pedagogisk utbildning förordnas på lärartjänst i större utsträckning än för närvarande.

Utskottet vill med anledning av motionen anföra följande.

Frågan om skolförordningens behörighetsbilagor är lämpligt utformade har uppmärksammats av skolförfattningsutredningen. Utredningen konsta-

terar att det är angeläget att man underlättar den praktiska hanteringen av de särskilda villkoren för behörighet till tjänst som lärare och behandlar hithörande problem i ett särskilt avsnitt.

Lärarfrågor i samband med undervisning i orienteringsämnen på grundskolans högstadium har utskottet år 1985 behandlat i betänkandet UbU 1985/86:1 (s. 11), där bl. a. anförs: "Enligt utskottets mening är det en angelägen uppgift för den lokala skolledningen att se till att undervisningen i orienteringsämnena på högstadiet handhas av lärare som har behörighet för uppgiften. Förutsatt att lärarna gemensamt planerar arbetet är en ordning med två lärare som är behöriga i olika ämnen i ämnesgruppen en fullgod lösning av lärarfrågan. Utskottet har inhämtat att SÖ under år 1986 kommer att färdigställa ett kommentarmaterial beträffande orienteringsämnena på grundskolans högstadium, som kommer att innehålla bl. a. exempel på modeller för samverkan mellan lärare inom en och samma ämnesgrupp. Även den planerade lärarfortbildningen kommer att ta sikte på åtgärder för att främja samverkan mellan olika lärare inom en och samma ämnesgrupp."

I enlighet med instruktionen (1981:1371) för den statliga skoladministrationen åligger det SÖ och länsskolnämnderna att hålla sig underrättade om hur kommunerna iakttar gällande bestämmelser om lärartjänster m. m. och att vid konstaterande av brister påpeka dessa för skolstyrelserna. För sökande finns också möjligheten att genom överklagande få handläggningsförfarandet prövat.

Utskottet, som erinrar om att skolförfattningsutredningens betänkande bereds inom regeringskansliet, föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub279.

Även i motion 1985/86:Ub228 (s) begärs en översyn av reglerna för tillsättande av lärartjänster men då ur en särskild aspekt, nämligen frågan om viss uppsägningstid för lärare som erhållit ny lärartjänst i annan kommun. Sådan uppsägningstid finns för närvarande inte. Enligt lagen om offentlig anställning (7 kap. 11 § första stycket) gäller följande: "Erhåller arbetstagare någon annan anställning och är denna statligt reglerad, upphör den första anställningen utan särskild åtgärd om inte annat följer av föreskrifter om förening av tjänster. Sådana föreskrifter meddelas i kollektivavtal eller, i fråga om förening av en fullmaktstjänst med annan allmän tjänst, av regeringen."

Som skolförfattningsutredningen visat, har ett system med uppsägningstid för lärare såväl fördelar som nackdelar för de två kommuner som är inblandade. Med hänvisning till att den aktualiserade frågan övervägs inom regeringskansliet med anledning av skolförfattningsutredningens betänkande föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub228.

I motion 1985/86:Ub204 (fp) hävdas att datalära är ett ämne på grundskolans högstadium och att det därför bör ingå i de bestämmelser som reglerar ämneskombinationer för lärare på grundskolans högstadium. Enligt motion 1985/86:Ub205 (fp) bör skolförordningen ändras så att tjänst med kombination av fyra ämnen (t. ex. matematik, kemi, teknik och datalära eller enbart orienteringsämnen) kan inrättas.

Utskottet vill erinra om att datalära inte är ett ämne på timplanen utan ett av huvudmomenten i ämnet matematik enligt läroplan för grundskolan

(Lgr 80). Det kan därför inte ingå i de bestämmelser som reglerar ämneskombinationer för lärare på grundskolans högstadium. Motion 1985/86:Ub204 bör avslås av riksdagen.

Frågor om fortbildning av grundskolans lärare för att dessa skall kunna uppnå en kompetens motsvarande den som den nya grundskollärarutbildningen skall ge utreds för närvarande av SÖ och universitets- och högskoleämbetet (UHÄ). Det är naturligt att frågor om ämneskombinationer för lärare på grundskolans högstadium övervägs i anslutning härtill. Med hänvisning till vad som redovisats föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub205.

Enligt motion 1985/86:Ub822 (fp) bör riksdagen hos regeringen begära förslag av innebörd att det blir möjligt att i lärarutbildningen kombinera handels- och kontorsyrkesämnen med andra ämnen (yrkande 1) samt att inrätta tvåämnestjänster av detta slag (yrkande 2).

Utskottet erinrar om att arbetsgruppen för översyn av den gymnasiala yrkesutbildningen (ÖGY) har lagt fram förslag (SOU 1986:2–3) om en treårig yrkesutbildning. Detta bereds för närvarande inom regeringskansliet. Som tidigare nämnts har riksdagen (prop. 1984/85:122, UbU 1984/85:31, rskr. 1984/85:366) nyligen fattat beslut om en lärarutbildning för grundskolan. SÖ och UHÄ har med anledning därav fått regeringens uppdrag att se över utbildningen av lärare för gymnasieskola och vuxenutbildning. Däri ingår även frågan om ämneskombinationer för lärartjänst. Med hänvisning till att frågor om yrkesutbildning och lärarutbildning just nu övervägs i olika sammanhang avstyrker utskottet bifall till motion 1985/86:Ub822.

Elevs önskemål i fråga om högstadieundervisning i grannkommun

Enligt motion 1985/86:Ub213 (fp) yrkande 4 bör man tillgodose önskemål från elev att få gå i annan kommuns högstadieskola för att delta i en tillvalskurs som inte anordnas i hemkommunen.

Utskottet behandlade under föregående riksmöte ett likartat yrkande (jfr UbU 1985/86:6). Utskottet anförde därvid följande:

Skolstyrelsen i kommunen beslutar om tillvalskurser. Treårig kurs i tyska eller franska skall alltid erbjudas, om antalet elever som väljer språket är lägst fem. För övriga tillvalskurser finns ingen lägsta gräns. Skolstyrelsen har alltså stor frihet att tillgodose individuella önskemål.

En kommun skall i sin grundskola ta emot även barn som inte hör till skolans elevområde, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens grundskola (jfr 4 kap. 11 § lagförslaget).

Normalt har en tillvalskurs i grundskolan inte sådan betydelse för en elev som t. ex. en studieväg i gymnasieskolan. Det skulle föra för långt att låta elever få tillträde till grannkommunens grundskola enbart med hänvisning till ett önskemål om att få en viss tillvalskurs. Det bör finnas alldeles speciella skäl att få en högstadieundervisning som inrymmer en kurs som inte kan tillhandahållas i hemkommunens grundskola men väl i grannkommunens. Om t. ex. en elev kan påvisa speciella omständigheter såsom att kursen behandlar ett ämne som han skulle ha särskild nytta av, bör han kunna få gå i

grannkommunens skola med stöd av bestämmelserna om särskilda skäl för skolgång i annan skola än i det egna elevområdets (4 kap. 11 §).

Då utskottet inte ändrat uppfattning i frågan avstyrks motion 1985/86:Ub213 yrkande 4.

Skolkonferenser m. m.

Enligt 2 b kap. 1 § skolförordningen (1971:235) är skolkonferensen ett organ för gemensamma diskussioner mellan rektor, personal, elever och föräldrar. Skolkonferens kan vara en konferens för en viss skolenhet (skolenhetskonferens) eller en konferens för alla skolenheterna inom ett rektorsområde. Skolstyrelsen bestämmer beträffande varje rektorsområde huruvida företrädarna skall utses för varje skolenhet för sig eller gemensamt för alla skolenheter samt till vilket antal, för vilken tid och i vilken ordning företrädarna skall utses.

I motion 1985/86:Ub213 (fp) yrkandena 6 och 7 föreslås att man startar försöksverksamhet med beslutande skolkonferenser och att inte skolstyrelsen utan eleverna skall få avgöra hur elevrepresentanter i skolkonferensen skall utses.

Skolkonferensen är ett organ för samråd. Enligt utskottets mening finns det inte anledning att ändra på det förhållandet. Vad gäller formerna för utseende av elevrepresentanter i skolkonferensen vill utskottet erinra om att en arbetsgrupp inom 1983 års demokratiberedning nyligen avlämnat betänkandet Skola för delaktighet (SOU 1985:30). Arbetsgruppen anser att formerna för samråd inte bör regleras centralt och att skolförordningens bestämmelser om bl. a. skolkonferensen därför bör utgå. Betänkandet har remissbehandlats. Remisstiden gick ut den 1 april 1986.

Med hänvisning till pågående överväganden beträffande bl. a. skolkonferensen föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub213 yrkandena 6 och 7.

Enligt motion 1985/86:Ub213 (fp) yrkande 8 bör åtgärder vidtas som ger eleverna möjlighet att medverka i skyddsarbetet när det gäller arbetsmiljön i skolan.

Utskottet har erfarit att denna fråga är svårlöst av flera skäl. Personalorganisationerna har hittills inte velat ha med eleverna i t. ex. skyddsarbetet med hänvisning till att skyddsarbetet är en sak för arbetsmarknadens parter och att det inte råder ett anställningsförhållande för eleverna. Under senare tid har diskuterats en lösning i form av att eleverna skulle adjungeras till skyddskommittéerna. Enligt vad utskottet inhämtat kommer frågan att tas upp när betänkandet Skola för delaktighet och remissyttrandena över detta bereds inom regeringskansliet. Med hänvisning till vad som redovisats föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub213 yrkande 8.

Intagning av elever till gymnasial yrkesutbildning

Frågor om intagning till studievägar i gymnasieskolan prövas av en intagningsnämnd. Enligt motion 1985/86:Ub280 (s) saknar intagningsnämnd i

många fall kompetens att avgöra om en sökande till yrkesutbildning har rätt yrkeserfarenhet eller inte. Motionärerna menar att det av skolförordningen bör framgå att intagningsnämnden skall ha samråd med berörda yrkesråd före beslut om intagning av elever till utbildning där det finns krav på förpraktik (yrkande 1). Vidare anses att intagningsnämnds beslut bör kunna överklagas till länsskolnämnd (yrkande 2).

Regeringen har den 11 juni 1986, alltså sedan motionen väckts, meddelat kompletterande bestämmelser om intagningsnämnd i skolförordningen (1971:235), nämligen 9 kap. 26 a §. Bestämmelsen lyder: "Om arbetslivserfarenhet av visst slag gäller som behörighetsvillkor för intagning på en yrkesinriktad studieväg, får intagningsnämnden inte, utan att först höra vederbörande yrkesråd, avvisa en sökande med hänvisning till att han inte uppfyller behörighetsvillkoret." Vidare erinrar utskottet om att möjlighet att anföra besvär hos länsskolnämnden över intagningsnämnds beslut togs bort år 1979 för att bl. a. minska antalet besvärsärenden hos högre instans (jfr prop. 1978/79:100 bil. 12 s. 349–350, UbU 1978/79:40, rskr. 1978/79:344). Detta beslut bör ligga fast. Med hänvisning till vad som redovisats föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub280.

Vissa betygsfrågor

I motion 1985/86:Ub294 (fp) behandlas frågor om s. k. blockbetyg i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen på grundskolans högstadium. Enligt motionen bör inte sådana betyg för ämnesgrupp om fyra ämnen ges utan i stället betyg i varje enskilt orienteringsämne. Blockbetyg anses inte kunna på ett rättvisande sätt upplysa om en elevs intresse för och kunskaper i de olika ämnena. Det hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändrad läroplan så att blockbetygen avskaffas och ersätts av betyg i varje enskilt ämne.

Utskottet har under föregående riksmöte (UbU 1985/86:1 s. 9–11) konstaterat att det i Lgr 80 inte är fråga om att ersätta studierna i de enskilda orienteringsämnena på grundskolans högstadium med en totalintegrering av ämnena i ämnesblock. Undervisningen skall bestå av både ämnesundervisning och ämnessamverkan. Grundläggande kunskaper i enskilda ämnen är en förutsättning för att man på ett meningsfullt sätt skall kunna samverka över ämnesgränser. Betygsättningen i orienteringsämnena på högstadiet skall enligt riksdagens beslut under riksmötet 1982/83 vara utformad efter det sätt på vilket undervisningen faktiskt bedrivs (UbU 1982/83:18 s. 4–6, rskr. 1982/83:197). Utskottet har erfarit att frågor om betyg i orienteringsämnen på högstadiet kommer att anmälas för riksdagen i nästa års budgetproposition. Med hänvisning härtill föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub294.

Enligt motion 1985/86:Ub229 (m) bör alla elever ha rätt att genom kompletterande studier förbättra sina betyg och få tillgodoräkna sig dessa betyg i merithänseende.

Utskottet vill med anledning av motionen anföra följande.

Slutbetyg avseende grundskolans högstadium får utfärdas för sådana elever inom kommunal och statlig vuxenutbildning som tidigare fått slutbe-

tyg från grundskolan (motsv.) om den studerande beviljas utbildningsbidrag enligt bestämmelserna för arbetsmarknadsutbildning för att bedriva studier på grundskolenivå. Nytt slutbetyg får också utfärdas om den studerande beviljats särskilt vuxenstudiestöd för grundskolestudier eller om det ursprungliga betyget är ofullständigt eller om minst fem år förflutit sedan det ursprungliga slutbetyget utfärdades.

Den som tidigare fått avgångsbetyg från gymnasieskolan kan under vissa förutsättningar erhålla ett nytt avgångsbetyg i enlighet med de bestämmelser som finns i läroplanen för kommunal och statlig utbildning för vuxna (LVUX 82, SÖ:s publikation Läroplaner 1985:7, 1985:8 s. 46 och 51 samt SÖ-FS 1985:177 och 1986:154).

Med hänvisning till vad som redovisats avstyrker utskottet motion 1985/86:Ub229.

Åtgärder mot mobbning

Enligt motionerna 1985/86:Ub240 (s) och 1985/86:Ub296 (fp) är mobbning ett stort och allvarligt problem i skolorna. Motionärerna begär bl. a. att stat och kommun tillsammans med lärare och elever genomför en landsomfattande kampanj i syfte att sätta stopp för mobbningen i skolan. I motionerna åberopas en undersökning, enligt vilken ca 145 000 elever är inblandade i mobbning i den svenska grundskolan.

Utskottet vill med anledning av motionerna anföra följande.

I läroplanens mål och riktlinjer står:

Skolan skall utveckla sådana egenskaper hos eleverna som kan bära upp och förstärka demokratins principer om tolerans, samverkan och likaberättigande mellan människorna. Att väcka respekt för sanning och rätt, för människans egenvärde, för människolivets okränkbarhet och därmed för rätten till personlig integritet är en huvuduppgift för skolan. Detta innebär bl. a. att skolan skall fostra eleverna till insikt om att ingen människa får utsättas för förtryck och att ingen med problem får lämnas åt sitt öde. Var och en har ett ansvar för att försöka minska andra människors smärta, lidande och förnedring.

Begreppet mobbning används normalt i betydelsen gruppvåld. De i motionerna angivna absoluta och relativa talen för mobbningens förekomst i grundskolan bygger på en undersökning vars definition av begreppet mobbning är mycket vidare än den sedvanliga innebörden av begreppet mobbning. Det allvarliga är emellertid inte vilka tal som gäller. Det allvarliga är att mobbning förekommer. Det för fortsättningen väsentliga är att de som är ansvariga för skolverksamheten anvisar metoder för lärare, annan skolpersonal, elever och föräldrar att snabbt ta hand om de mobbningsfall som upptäcks. Mobbningsproblemen måste angripas på bred bas genom insatser av olika slag. Mobbningsfrågan bör kunna behandlas på studiedagar och i samband med annan fortbildning. Huvudansvaret för åtgärderna måste ligga på lokal nivå med stöd från myndighetshåll. Utskottet erinrar om att länsskolnämnden i Malmöhus län i serien Skola Malmöhus givit ut ett nummer, "Tema Mobbning", i vilket redovisas erfarenheter från olika skolor av hur man försökt lösa mobbningsproblem. Detta nummer ingår i det

material rörande åtgärder mot mobbning som SÖ den 25 augusti 1986 har distribuerat till skolorna.

Det är väsentligt att frågan om mobbning inte får en tillfälligt ökad uppmärksamhet. Av det skälet är det angeläget att kampanjer mot mobbning inte blir punktinsatser utan förankras i det dagliga skolarbetet.

Skolan har en viktig roll som normbildare för ungdomar. Skolan måste tillsammans med föräldrarna medverka till att ungdomar får värderingar som stämmer överens med vårt samhälles syn på övergrepp mot enskilda.

Utskottet, som än en gång understryker att det konkreta arbetet mot mobbning måste göras lokalt, föreslår med hänvisning till vad som anförts att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Ub240 och 1985/86:Ub296.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *tillämpningen av skolförordningens bestämmelser om behörighet till lärartjänst*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub279,

2. beträffande *uppsägningstid för lärare*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub228,

3. beträffande *datalära*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub204,

4. beträffande *ämneskombinationer*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub205,

5. beträffande *lärartjänster inom handels- och kontorsyrkesområdet m. m.*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub822,

6. beträffande *elevs önskemål om högstadieundervisning i grannkommun*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub213 yrkande 4,

7. beträffande *skolkonferenser*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub213 yrkandena 6 och 7,

8. beträffande *visst skyddsarbete*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub213 yrkande 8,

9. beträffande *intagning av elever till gymnasial yrkesutbildning m. m.*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub280,

10. beträffande *betyg i orienteringsämnen på grundskolans högstadium*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub294,

11. beträffande *komplettering av betyg*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Ub229,

12. beträffande *åtgärder mot mobbning*

att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Ub240 och 1985/86:Ub296.

Stockholm den 27 november 1986

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk) och Marianne Andersson (c).

Reservationer

1. Elevs önskemål i fråga om högstadieundervisning i grannkommun (mom. 6)

Birgitta Rydle (m), Ylva Annerstedt (fp), Göran Allmér (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Larz Johansson (c) och Marianne Andersson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet behandlade" och på s. 5 slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna finner utskottet att man som särskilt skäl enligt 4 kap. 11 § lagförslaget för att få gå i annan kommuns grundskola bör anse elevs önskemål om att få delta i en tillvalskurs, som inte anordnas i hemkommunen. Sådana önskemål bör kunna tillgodoses, om det inte finns vägande skäl emot. Riksdagen bör med bifall till motion 1985/86:Ub213 yrkande 4 göra ett uttalande härom.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

> 6. beträffande *elevs önskemål om högstadieundervisning i grannkommun*
>
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Ub213 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Skolkonferenser (mom. 7)

Ylva Annerstedt (fp) och Lars Leijonborg (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Skolkonferensen är" och slutar med "och 7" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening finns det skäl att starta en försöksverksamhet med skolkonferensen som beslutande organ i vissa frågor. I anslutning till denna försöksverksamhet bör man söka finna former för hur elevrepresentanterna i skolkonferensen skall utses på ett demokratiskt sätt, dvs. att eleverna vid resp. skola skall ha rätt att själva avgöra vem som skall representera dem i skolkonferensen. Vad utskottet här har anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

> 7. beträffande *skolkonferenser*
>
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Ub213 yrkandena 6 och 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Betyg i orienteringsämnen på grundskolans högstadium (mom. 10)

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet har" och slutar med "motion 1985/86:Ub294" bort ha följande lydelse:

Inlärning och därmed kvaliteten i undervisningen är beroende av att ämnesgränser upprätthålls. Vårt samlade vetande är grupperat i ämnesstrukturer som eleverna måste ges träning att orientera sig i. Utan att ämnesgränserna upphävs finns emellertid vinster att göra genom samordning av likartade moment inom flera ämnen.

Mot denna bakgrund är betygsättning i varje enskilt ämne naturligt. S. k. blockbetyg för ämnesgrupp om fyra ämnen kan inte på ett rättvisande sätt upplysa om en elevs intresse för och kunskaper i de olika ämnena. Vad utskottet anfört om betygsättning i orienteringsämnena på grundskolans högstadium bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

> 10. beträffande *betyg i orienteringsämnen på grundskolans högstadium*
> att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Ub294 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Komplettering av betyg (mom. 11)

Birgitta Rydle (m), Ylva Annerstedt (fp), Göran Allmér (m), Lars Leijonborg (fp) och Birger Hagård (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Slutbetyg avseende" och på s. 7 slutar med "motion 1985/86:Ub229" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att gällande bestämmelser beträffande betygskomplettering bör ändras så att alla elever ges rätt att förbättra sitt slutbetyg från grundskolan resp. sitt avgångsbetyg från gymnasieskolan och få tillgodoräkna sig sitt nya betyg vid ansökan till gymnasieskolan eller högskolan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

> 11. beträffande *komplettering av betyg*
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Ub229 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.